

Závazné stanovisko pro stanovení proporcionální výše finančních oprav v komponentě 3.3 NPO

S ohledem na rozhodovací praxi Nejvyššího správního soudu a Ústavního soudu, ze které vyplývá nutnost při stanovování finančních oprav za porušení podmínek, za nichž byla dotace poskytnuta, zohlednit přiměřenost její výše ve vztahu k naplnění účelu dotace¹, VK NPO 3.3 přistoupil k vytvoření tohoto závazného stanoviska. Tímto stanoviskem se určuje proporcionality výše finančních oprav pro případy, v nichž by finanční oprava určená v právním aktu byla s ohledem na závažnost pochybení a další okolnosti nepřiměřená.

Při stanovení výše finanční opravy postupuje VK NPO 3.3 v souladu s následujícími principy:

1. **Priorita procesního zhojení:** V případech, kdy je finanční oprava za pozdní podání žádosti o změnu pro příjemce výhodnější než oprava za porušení konkrétního bodu Podmínek, a zároveň lze dané pochybení zhojit dodatečným schválením změny, bude příjemce vyzván k podání této žádosti. Následně bude uplatněna finanční oprava za pozdní podání, pokud ji pravidla pro daný typ změny definují.

Finanční oprava za porušení konkrétní podmínky se aplikuje pouze tehdy, pokud není možné k dodatečnému podání žádosti o změnu vyzvat², případně by finanční oprava za pozdě podanou žádost o změnu byla spojena s vyšší výší finanční opravy, než jaká je stanovena pro nesplnění primární podmínky, případně pokud příjemce na příslušnou výzvu k podání žádosti nereaguje.

2. Ustanovení, která již v sobě zahrnují zásadu proporcionality a nejsou upravena tímto Závazným stanoviskem, se řídí dosavadními postupy při zohlednění výše uvedených principů.
3. **Ad hoc vyčíslení výše FO při absenci metodiky:** Pokud u konkrétního porušení není v právním aktu ani v tomto stanovisku definován postup výpočtu a sankce ve výši 100 % by byla nepřiměřená závažnosti chyby nebo jejímu dopadu na účel projektu, provede se výše finanční opravy individuálně. V rámci tohoto posouzení budou zohledněna zejména tato kritéria proporcionality:
  - a) Vliv na realizaci, naplnění účelu dotace, případně na plnění účelu dotace v době udržitelnosti, a to včetně vlivu na plnění cílů NPO.
  - b) Dosavadní rozhodovací praxe v rámci komponenty 3.3 NPO, příp. implementační struktury ESIF, resp. Auditního orgánu MF, Evropské komise, Evropského účetního dvora atp.
  - c) Doba trvání porušení podmínek poskytnutí dotace a míra zavinění na straně příjemce.
  - d) Relevantní rozhodovací praxe orgánů finanční správy či správního soudnictví.

¹ Viz např. nález Ústavního soudu sp. zn./č. j.: III. ÚS 1344/23-1.

² K dodatečnému podání žádosti o změnu nelze příjemce vyzvat mimo jiné v případech, kdy bude porušení podmínek vykazovat znaky účelového jednání.

I. Stanovení finanční opravy v případě pozdního naplnění účelu dotace

V rámci realizace projektu je účel dotace/podpory definován v příslušné části právního aktu o poskytnutí podpory, kdy je pro každou oblast a projekt definován specifický účel dotace/podpory, který se příjemce zavázal naplnit.

Dle Specifických pravidel pro žadatele a příjemce vydaných k výzvám programu Národní plán obnovy, komponenty 3.3, a dle navazujících podmínek rozhodnutí o poskytnutí dotace/podpory, musí být účel dotace dosaženo do data ukončení realizace projektu. Datum je specifikováno v právním aktu označením konkrétního dne, jenž příjemce zvolil s ohledem na všechny procesy spojené s realizací projektu, jeho administrativním dokončením a na lhůty plynoucí z řídicí dokumentace programu, v němž byl projekt podpořen. Datem ukončení realizace projektu se rozumí datum, v němž musí být ukončeny všechny aktivity projektu, včetně vzniku, případně i nabytí právní moci u relevantních dokumentů. To znamená, že ze samotných dokumentů sloužících k prokázání splnění aktivit musí být zřejmé, že vznikly, a v případě relevantních dokumentů též nabyly právní moci, nejpozději v poslední den realizace projektu, jak je stanoveno v Právním aktu o poskytnutí podpory. Bližší popis toho, co je myšleno ukončením aktivit, je upřesněn u příslušných výzev v rámci Specifických pravidel pro žadatele a příjemce a dále v části I jednotlivých právních aktů o poskytnutí podpory.

Dále platí, že příjemce je povinen ověřitelným způsobem ukončit všechny schválené aktivity projektu včetně doložení potřebných dokumentů dle Pravidel NPO pro komponentu 3.3 do termínu uvedeného v Rozhodnutí, tedy do data ukončení realizace projektu.

Na nesplnění účelu dotace je v příslušném právním aktu vázána finanční oprava ve výši 100 % způsobilých výdajů projektu, přesněji: „*V případě porušení podmínek týkajících se účelu uvedených v části II bodě 2.1. bude vyměřen odvod za porušení rozpočtové kázně ve výši celkové dosud vyplacené částky dotace podle § 44a odst. 4 písm. c) rozpočtových pravidel. Případná zbylá výše dotace nebude proplacena.*“ Zároveň je stanoveno, že „*v případě, kdy nebyly aktivity projektu ukončeny do data ukončení realizace projektu uvedeného v Rozhodnutí, jedná se o porušení podmínky splnění účelu dotace, dále viz bod 3.1 této kapitoly*“, tedy je stanovena stejná výše finanční opravy jako v případě samotného nenaplnění účelu dotace.

Případně ve většině případů příjemci hrozí finanční oprava za předložení žádosti o změnu spočívající v prodloužení termínu realizace až po uplynutí termínu pro ukončení realizace projektu. Tato finanční oprava je stanovena následujícím způsobem: „*Nebude-li splněna povinnost předložit žádost o změnu s žádostí o prodloužení termínu ukončení realizace projektu (závěrečné etapy) dle části III, bodu 2.9 tohoto Rozhodnutí, bude za pozdní odevzdání Žádosti o změnu po termínu stanoveném v Rozhodnutí vyměřen odvod za porušení rozpočtové kázně dle § 44a odst. 4 písm. a) rozpočtových pravidel podle lhůty jeho překročení. V případě odevzdání:*

- *den po datu ukončení realizace projektu – 30. pracovní den (včetně) po termínu stanoveném v Rozhodnutí bude odvod ve výši 0,1 % z celkové výše dotace za každý den prodlení,*
- *31. – 60. pracovní den (včetně) po termínu stanoveném v Rozhodnutí bude odvod ve výši 50 % z celkové výše dotace.*

V případě odevzdání 61 a více pracovních dní po termínu stanoveném v Rozhodnutí bude odvod za porušení rozpočtové kázně vyměřen dle § 44a odst. 4 písm. c) rozpočtových pravidel ve výši celkové dotace.“

Účel dotace je ve výzvách a právních aktech formulován jasně. Do data stanoveného v rozhodnutí o poskytnutí dotace musí být dokončeny všechny aktivity projektu, čímž dojde k naplnění účelu dotace. V praxi to znamená, že do tohoto data musí být např. dokončena stavba a vydáno kolaudační rozhodnutí s vyznačeným nabytím právní moci. Pouze taková budova (s vydaným a pravomocným kolaudačním rozhodnutím) může být využívána pro provoz dětské skupiny, sociální služby nebo pro provoz zařízení pro ohrožené děti a plní tak účel, za nímž byla dotace poskytnuta. Stejně tak stanoví-li podmínky dotace/podpory, že musí být do tohoto data evidována dětská skupina, pak by mělo být z Evidence dětských skupin zřejmé, že datum zápisu dětské skupiny do Evidence dětských skupin proběhlo nejpozději k datu ukončení realizace projektu a projekt tak naplnil svůj účel.

Dále je nutno zmínit, že s ohledem na potřeby programu došlo v případě pravidel pro výzvy zaměřené na budování dětských skupin ke změně podmínky upravující zápis dětské skupiny do EDS, kdy povinnost zápisu byla přesunuta z doby realizace projektu do doby udržitelnosti, analogicky s projekty zaměřenými na podporu sociální infrastruktury. Dětská skupina tedy musí být zaevidována nejpozději do 6 měsíců od ukončení realizace projektu.³

Při ukončování projektu mohou nastat situace, které ze své pozice příjemce dotace není schopen ovlivnit a zároveň není možné realizaci projektu prodloužit (např. již bylo dosaženo data uvedeného pro příjemce ve výzvě/Obecných pravidlech pro žadatele a příjemce, které je z pohledu programu nepřekročitelné). Jedná se např. o průtahy v kolaudačním řízení, o průtahy související se zápisem dětské skupiny do Evidence dětských skupin, případně k jiným obdobným situacím majícím vliv na dokončení aktivit projektu. Fakticky tedy k datu ukončení realizace projektu byla budova postavena/zrekonstruována, plní všechny požadavky provozu výše uvedených služeb, nicméně chybí např. vyznačení právní moci na kolaudačním rozhodnutí. Pravidla pro žadatele a příjemce z komponenty 3.3 NPO předpokládají k datu ukončení realizace projektu dokončení výstavby/rekonstrukce budovy, její následný provoz může být zahájen s časovým posunem (např. v případě projektů zaměřených na podporu zařízení sociální infrastruktury musí být nová sociální služba registrována nejpozději do 6 měsíců od ukončení realizace projektu, čímž se posouvá i samotné zahájení provozu, zařízení pro ohrožené děti musí být obýváno dětmi do 12 měsíců od jejího nákupu atp.).

Příjemce má povinnost do 20 dnů od ukončení poslední etapy projektu předložit zprávu o realizaci projektu a spolu s ní žádost o platbu.

Může tak docházet k situacím, kdy např. kolaudační rozhodnutí/kolaudační souhlas atp. sice nenabyl právní moci do data uvedeného v rozhodnutí o poskytnutí dotace, nicméně k jejímu nabytí a vyznačení došlo do data předložení zprávy o realizaci a žádosti o platbu za poslední etapu projektu.

Pokud by poskytovatel dotace přistupoval k vyčíslení finanční opravy striktně formalisticky, musel by odejmout již případnou vyplacenou část dotace a zbylou část v souladu s ust. § 14e zákona o rozpočtových pravidlech pro včasné nenaplnění účelu dotace nevyplatit. Toto řešení by však nereflektovalo současný trend judikatury Ústavního soudu, viz výše, cit. např. „rozhodnutí o zkrácení dotace o 100 % nelze odůvodnit pouze nesplněním některé z podmínek, za kterých byla dotace poskytnuta, nesplněním povinností stanovených právním předpisem, resp. nedodržením účelu dotace

³ Lze uplatnit u těch projektů, jejichž datum ukončení realizace projektu bylo nejdříve 26.3.2026.

(viz § 14a rozpočtových pravidel). Tyto skutečnosti mohou být totiž samy o sobě důvodem nevyplacení dotace pouze v případech nejzávažnějších pochybení. I v těchto případech jsou však primárním předpokladem, po jehož naplnění následuje provedení určitého správního uvážení (o charakteru a závažnosti pochybení), a nikoliv nutně přímo krácení celé dotace.“

Na základě výše uvedeného je nutné porušení podmínky posuzovat s ohledem na míru závažnosti tohoto porušení ve vztahu k vlivu na naplnění účelu dotace, tedy s ohledem na princip přiměřenosti. V případě, kdy byla budova ve stanoveném termínu postavena, kolaudační rozhodnutí bylo vydáno, ale ještě nenabylo právní moci, lze na tuto situaci nahlížet jako na částečně splněný účel dotace. Tím, že k závěrečné zprávě o realizaci bylo předloženo již pravomocné kolaudační rozhodnutí, došlo k částečnému zhojení pochybení. Dané pochybení tak nemělo významný vliv na naplnění účelu; časová prodleva mezi pochybením a jeho „nápravou“ neměla vliv na předloženou zprávu a realizaci a žádost o platbu, nedošlo tak k nadměrnému prodlužování lhůt a taktéž toto pochybení nemělo vliv na naplnění cílů programu. Zároveň však dodatečné doložení dokumentů v náhradním termínu nelze vnímat jako ex tunc zhojení porušení lhůty, v níž mělo být účelu dotace dosaženo. Ze strany příjemce stále dochází k jednání v rozporu s podmínkami, za nichž byla dotace udělena.

Co se týče stanovení výše finanční opravy za pozdě splněný účel dotace, měla by tedy být v potaz brána zásada proporcionality.

S ohledem na výše uvedené je stanovena finanční oprava následovně:

V případě zjištěného nesplnění termínu pro naplnění účelu projektu bude vyměřena finanční oprava na základě následujícího postupu:

V případě, že bude ze strany VK NPO 3.3 při administraci závěrečné zprávy o realizaci zjištěno, že některý z výše uvedených dokumentů, kterým mělo být dle Specifických pravidel pro žadatele a příjemce či dle právního aktu doloženo naplnění účelu dotace, nebyl doložen či do data ukončení realizace projektu nenabylo právní moci a SP nebo PA s nabytím právní moci dokumentu váží podmínku naplnění účelu, bude příjemce vyzván k doložení těchto dokumentů včetně případného dokumentu s vyznačeným nabytím právní moci v náhradním termínu. Příjemce může být vyzván k doložení těchto dokumentů maximálně dvakrát.

Za pozdní splnění účelu dotace, tedy v případě, kdy datum nabytí právní moci vyznačené na dokumentu bude pozdější než datum ukončení realizace projektu, případně vznik dokumentu, kterým se prokazuje splnění účelu bude datován k pozdějšímu dni, než je datum ukončení realizace projektu, bude příjemci vyměřena finanční oprava ve výši 0,25 % z celkové částky již proplacených výdajů projektu a výdajů projektu předložených v ZŽoP, jež budou schváleny jako výdaje způsobilé k proplacení, max. však ve výši 20 000 Kč za každý započatý kalendářní měsíc prodlení. Lhůta počíná běžet dnem následujícím po datu ukončení realizace projektu. Zároveň však platí, že datum nabytí právní moci uvedené na dokumentu, případně dokument, jímž je prokazováno naplnění účelu dotace, musí předcházet/ dokument musí být vyhotoven a VK NPO 3.3 doložen nejpozději v termínu, který Evropská komise stanoví jako nejzazší termín pro naplnění cílů Národního plánu obnovy. Pokud tedy dokument bude vyhotoven/nabude právní moci nebo bude doložen k pozdějšímu datu nebo nebude doložen vůbec, má se za to, že nebyl naplněn účel dotace a bude stanovena finanční oprava ve výši uvedené v právním aktu, tedy ve výši 100 % schválených celkových způsobilých výdajů projektu a případná zbylá výše požadované dotace nebude příjemci proplacena.

Při stanovení této výše finanční opravy postupoval poskytovatel dotace dle výše uvedených principů – bylo zohledněno plnění cílů NPO, výše finanční opravy, jež za toto pochybení stanoví orgány finanční správy a míra závažnosti porušení podmínky naplnění účelu dotace ve stanovené lhůtě.

II. Stanovení finanční opravy v případě zjištění nezpůsobilých výdajů v souvislosti s ověřením/kontrolou předložených dokumentů v rámci zprávy o udržitelnosti projektu nebo veřejnosprávní kontroly u podpořených projektů v rámci výzev č. 019 a 066

Nedílnou součástí ověření/kontroly dokumentů doložených v rámci zprávy o udržitelnosti (dále jen „ZoU“) či veřejnosprávní kontroly (dále jen „VSK“) je ověření toho, jestli pořízené vozidlo slouží k účelu, pro který toto vozidlo bylo pořízeno, tj. poskytování příslušných sociálních služeb. Toto se mj. dokládá i řádně vedenou knihou jízd či dalšími dokumenty prokazujícími plnění stanoveného účelu.

V případě, že bude v rámci výše uvedených kontrol zjištěno, že pořízené vozidlo sloužilo i jinému účelu, než je účel jeho pořízení uvedený v Rozhodnutí o dotaci/Podmínkách podpory (dále jen „účel podpory“), včetně soukromých cest zaměstnanců, je nutné provést ze strany VK NPO 3.3 finanční opravu.

Pro výpočet finanční opravy bude u každého pořízeného vozidla, kde bude identifikováno pochybení, použit následující postup:

- 5 000 Kč jako paušální částka (v) za vzniklé pochybení (zaokrouhlená částka odpovídající 0,5 % maximální přípustné podpory na jedno vozidlo⁴);
- k této částce bude připočtena finanční oprava dle rozsahu pochybení vyčíslením ujetých kilometrů provozu vozidla, kdy dané vozidlo sloužilo k jinému účelu, než byl účel jeho pořízení uvedený v Rozhodnutí o dotaci/Podmínkách podpory a výše dotace/podpory na dané konkrétní vozidlo.

Tento výpočet bude proveden výpočtem poměru⁵ mezi počtem kilometrů, kdy vozidlo sloužilo jinému účelu než účelu podpory (x_1), a celkovým počtem kilometrů provozu vozidla za příslušné období dle knihy jízd (x_2).

Pro účely výpočtu se používají tyto proměnné:

- v ... paušální částka 5 000 Kč za zjištěné pochybení na daném vozidle;
- x_1 ... počet kilometrů, kdy vozidlo sloužilo jinému účelu než účelu podpory;
- x_2 ... celkový počet kilometrů provozu vozidla za příslušné kontrolované/sledované období;
- CZV ... celkové způsobilé výdaje na pořízení konkrétního vozidla;

---

⁴ 0,5 % vychází z výše finančních oprav uvedených v jiných investicích komponenty 3.3 NPO a zároveň zohledňuje míru porušení účelu dotace.

⁵ Vždy je tento vyjádřený poměr nutné zaokrouhlit na čtyři desetinná místa směrem dolů.

- k ... koeficient délky kontrolovaného/sledovaného období vůči celkové délce udržitelnosti projektu (např. 1/5 při 5leté udržitelnosti a ročním sledovaném období ZoU) ^{6 7 8}.

Nejprve se stanoví základ krácení jako $CZV \times k$ (tj. celkové způsobilé výdaje na pořízení vozidla vynásobené koeficientem délky kontrolovaného/sledovaného období vůči době udržitelnosti).

Takto finančně vyjádřený základ ($CZV \times k$) se následně násobí poměrem $p = x_1/x_2$. Tímto způsobem dojde k vyčíslení příslušné finanční opravy (z) jako součtu paušálu a proporcionální části.

Vzorec pro výpočet finanční opravy:

$$z = v + p \times (CZV \times k), \text{ kde } p = x_1/x_2$$

Pravidla zaokrouhlení:

- $p = x_1/x_2$ se zaokrouhluje na čtyři desetinná místa směrem dolů.
- Výsledná částka z se zaokrouhluje na celé Kč směrem dolů.

Ilustrativní příklad výpočtu:

Při kontrole ZoU bylo zjištěno, že vozidlo bylo využíváno i pro jiné účely, než je účel podpory.

Paušální částka u jednoho vozidla (v): 5 000 Kč

Počet kilometrů využívaných k jinému účelu (x_1): 550 km

Celkový počet ujetých kilometrů za dané období (x_2): 9 560 km

Celkové způsobilé výdaje na pořízení vozidla (CZV): 1 000 000 Kč

Koeficient sledovaného období vůči celé době udržitelnosti (k): $1/5 = 0,2$

$p = x_1/x_2 = 550/9560 = 0,0575$ (na 4 desetinná místa dolů)

$CZV \times k = 1\,000\,000 \times 0,2 = 200\,000$ Kč

$z = 5\,000 + 0,0575 \times 200\,000 = 16\,500$ Kč (na celé Kč dolů)

Výsledná finanční oprava: 16 500 Kč.

K tomuto proporcionálnějšímu přístupu k výpočtu této finanční opravy je přistoupeno s ohledem na to, že v rámci Rozhodnutí o dotaci/Podmínkách podpory je pro neplnění účelu dotace stanovena finanční oprava ve výši 100 %. Takto stanovená sankce by byla často nepřiměřená vůči míře pochybení příjemce, proto je vydáno toto metodické stanovisko, kterým dochází k úpravě finanční opravy v případě, že vozidlo slouží i jinému účelu, než je účel dotace. Takto stanovená finanční oprava odpovídá výkladovému rámci rozhodnutí národní judikatury, kdy je opakovaně zdůrazňováno, že finanční opravy mají být co nejvíce proporcionální vůči zjištěným pochybením.

⁶ Výpočet v případě VSK bude odlišný, zejména s ohledem, že kontrolované období se může lišit od období, jak jsou nastaveny v rámci ZoU. Tj. může být delší či naopak kratší než sledovaná období ZoU.

⁷ **POZOR: Nejedná se o pořadové číslo sledovaného období, tudíž i když bude zjištěno toto pochybení v rámci v pořadí druhém sledovaného období, pak je nutné vyjádřit toto období číslem 1 vůči celkové délce udržitelnosti.**

⁸ Vždy je tento vyjádřený poměr nutné zaokrouhlit na čtyři desetinná místa směrem dolů.

III. Platnost a účinnost stanoviska

Toto závazné stanovisko nabývá platnosti a účinnosti datem vydání a je použitelné pro všechny projekty komponenty 3.3 NPO.

V Praze dne 24. 4. 2026

Odbor Národního plánu obnovy a PŠČS
Ministerstvo práce a sociálních věcí
Na Poříčním právu 1, 128 01 Praha 2